

SUHDANNE 2017/1

- **Maailmantaloudessa on noususuhdanne. Euroalueen ja Yhdysvaltojen talouskasvu jatkuu kohtalaista vauhtia, Kiinan kasvu hidastuu hallitusti. Suurimmat riskit liittyvät Yhdysvaltojen ja euroalueen poliittisiin ratkaisuihin.**
- **Suomen kokonaistuotanto kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2017. Vuosina 2018 - 2019 kasvu on 1,5-1,6 prosenttia.**
- **Olemme olettaneet, että vuosille 2018 ja 2019 neuvoteltavat palkkasopimukset ovat maltilliset ja tukevat kilpailukyvyn kohenemistä.**
- **Viennin määrä kääntyy kysynnän, kilpailukyvyn paranemisen ja investointien tukemana parin prosentin nousuun vuonna 2017. Kasvu nopeutuu 2,5 prosenttiin vuonna 2018 ja runsaaseen 3 prosenttiin vuonna 2019.**
- **Yksityinen kulutus kasvaa lähivuosina runsaan prosentin vuodessa. Ansiot nousevat maltillisesti, mutta työllisyyden koheneminen tukee kotitalouksien ostovoimaa.**
- **Investoinnit lisääntyvät lähes 4 prosenttia vuonna 2017, seuraavina vuosina kasvu hidastuu 2,5-3 prosenttiin.**
- **Työttömyysaste laskee 8,4 prosenttiin vuonna 2017. Sen jälkeen se alenee 0,3 prosenttiyksikköä vuodessa ja vuonna 2020 päästään 7,5 prosenttiin.**
- **Suomen kuluttajahinnat nousevat 0,8 prosenttia tänä vuonna, vuosina 2018-2019 inflaatio on 1,4-1,5 prosenttia.**
- **Julkisen talouden tasapainottuminen on hidasta sopeutustoimista huolimatta.**

MAAILMANTALouden KASVU NOPEUTUU, POLIITTISET RISKIT VARJOSTAVAT NÄKYMÄÄ

Maaikmantalous elää noususuhdannetta, vaikka tuotannon kasvuvauhti ei ylläkään samalle tasolle kuin ennen finanssikriisiä. Yhdysvaltojen bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan runsaat 2 prosenttia vuodessa 2017-2019. Kasvu pohjautuu kotimaiseen kysyntään, jota uuden hallinnon finanssipolitiikka vahvistanee lähivuosina. Kasvuvauhti on hieman arvioitua tuotantopotentiaalın kasvua nopeampaa, mikä johtaa inflaation kiihtymiseen ja korkotason nousuun. Uuden presidentin linjaukset muodostavat keskeisen epävarmuuden erityisesti finanssi- ja kauppapolitiikassa.

Koko EU-alueen bkt nousee 1,7 prosenttia tänä vuonna, 1,6 prosenttia vuonna 2018 ja 1,5 prosenttia vuonna 2019. Myös Euroopassa kasvu on hieman tuotantopotentiaalın kasvua nopeampaa. Korkea työttömyys kuitenkin jarruttaa inflaation nopeutumista. Venäjällä kokonaistuotanto kasvaa runsaan prosentin vuonna 2017. Vuosina 2018-2019 kasvu kohoaa noin puoleentoista prosenttiin. Energian hinnan nousu tukee kasvua. Pitemmällä aikavälillä talouskasvun nopeutuminen kuitenkin edellyttää uudistusten vauhdittumista. Kiinan bkt lisääntyy kuluvana vuonna 6,3 prosenttia, mikä on aiempaa

selvästi vähemmän. Pyrkimys voimakkaasti kasvaneen velkaantumisen hillintään ja siirtyminen vientiteollisuudesta palveluihin jarruttavat tuotannon kasvua. Vuonna 2018 kasvu hidastuu 6 prosenttiin ja seuraavana vuonna hieman sen alle.

Vuonna 2017 koko maailman kokonaistuotannon kasvu nopeutuu 3,3 prosenttiin ja säilyy suunnilleen samoissa lukemissa seuraavina vuosina. Ns. nousevien talouksien kasvua jarruttaa Kiinan kasvun hidastuminen ja ulkomaisten pääomavirtojen heikentyminen Yhdysvaltojen odotetun rahapolitiikan kiristymisen vuoksi. Raaka-aineita tuottavat maat hyötyvät raaka-aineiden hintojen maltillisesta noususta.

Riski oleellisesti huonommasta kehityksestä on yhä suuri. Viime aikoina erityistä huolta ovat herättäneet Yhdysvaltojen uuden presidentin protektionistiset puheet. Euroalueella epävarmuutta luovat Alankomaiden parlamenttivaalit maaliskuussa, Ranskan presidentinvaalit toukokuussa ja Saksan liittopäivävaalit syyskuussa. Koska useassa euroalueen maassa julkisen velan taso on korkea ja pankkien vakavaraisuus heikko, poliittinen epävakaus voi käynnistää pahimmillaan spekulatioita koko euroalueen tulevaisuudesta. Kiinassa suurin ongelma on yrityssektorin korkea velan taso, mikä voi heikentävän talouskehityksen oloissa synnyttää vaikeuksia velanhoidossa.

Itä-Ukrainaan on muodostunut ns. jäätynyt konflikti. Pakotteita ei lähiaikoina pureta ja kriisi jarruttaa Venäjän ja länsimaiden taloussuhteita useita vuosia. Epävarmuutta lisää myös Syyriassa ja sen naapurustossa yhä vellova sota.

EUROALUEEN KASVU PYSY YHÄ HYVÄNÄ

Vuonna 2016 euroalueen kokonaistuotanto kasvoi 1,7 prosenttia. Alueen kokonaistuotannon edelliseen neljännekseen verrattu kasvu pysyi viime vuoden jälkipuoliskolla vakaana 0,4 prosentissa. Viimeisen neljänneksen kasvu oli tätä luokkaa sekä Saksassa että Ranskassa. Italiassa nousu oli vain 0,2 prosenttia. Ennakoivat indikaattorit viittaavat samansuuntaisen kehityksen jatkuneen kuluvan vuoden tammi-helmikuussa. Kasvun jatkuminen riippuu jatkossa keskeisesti yritysten ja kotitalouksien luottamuksen kehityksestä. Matalat korot ja yhä alhainen öljyn hinta tukevat energiaa tuovien eurotalouksien kasvua. Heikentynyt euron kurssi vahvistaa niiden vientiä.

Ennustamme euroalueen bkt:n kasvavan 1,6 prosenttia sekä vuonna 2017 että vuonna 2018. Kasvu hidastuu 1,5 prosenttiin vuonna 2019.

Eurotalouksien välillä on kasvueroja myös lähivuosina. Vuonna 2017 bkt:n kasvu on Irlannissa 4, Espanjassa 2,5, Alankomaissa 2, Saksassa 1,7 ja Ranskassa 1,4 prosenttia. Italiassa jäädään prosentin tuntumaan, mikä on euroalueen matalin kasvu, kun Kreikassakin päästään puoleentoista prosenttiin. Vaihtotaseiden alijäämät jatkavat pienenemistään ja julkisen talouden velkaantuminen hidastuu, joskaan ei kovin nopeasti. Suuri julkinen velka tekee monen euromaan talouden haavoittuvaksi.

Euroopan keskuspankki alensi 10. maaliskuuta 2016 ohjauskorkonsa 0,05 prosentista 0,00 prosenttiin. Pankkien yli yön talletuskoron se pudotti aiemmasta -0,3 prosentista -0,4 prosenttiin. Korkopolitiikan ohella keskuspankki toteuttaa arvopaperiostoja, joilla se pyrkii lisäämään kokonaiskysyntää ja nostamaan inflaation lähemmäs tavoitettaan. Joulukuussa 2016 päätettiin, että ostot jatkuvat 80 miljardin kuukausisummalla maaliskuuhun 2017 asti ja sen jälkeen 60 miljardin dollarin summalla joulukuuhun 2017 asti. Niitä voidaan jatkaa senkin jälkeen siihen saakka kunnes inflaatio on pysyvästi kohonnut kohti keskuspankin hieman alle 2 prosentin inflaatiotavoitetta.

EKP:n kevyen rahapolitiikan välitön vaikutus on se, että korot säilyvät matalina ja euron kurssi on heikompi kuin se muuten olisi. Korkojen mataluus ja runsas likviditeetti tukevat osakekurssien nousua. Joissakin maissa kevyen rahapolitiikan seurauksena voi olla asuntojen hintojen epäterve nousu.

Euroalueen kriisinhallintamekanismien vahvistaminen on yhdessä EKP:n kevyen rahapolitiikan kanssa rauhoittanut alueen rahoitusmarkkinoita. Kriisien riski on kuitenkin yhä olemassa, koska julkinen velka on monessa maassa korkea ja alueella (erityisesti Italiassa) on useita pankkeja, joiden vakavaraisuus on heikko. Kuluvalle vuodelle tyypillinen uusi uhka ovat vaalit, joissa populistisilla puolueilla on mahdollisuus menestyä. Tämä voisi pahimmillaan synnyttää spekulaatioita euroalueen hajoamisesta. Myös Kreikan uuden kriisiytymisen uhka on olemassa, koska maan poliittiselta johdolta vaaditaan sille vaikeaa jatkuvaa sitoutumista sopeutusohjelman toteuttamiseen. Kreikan taloustilannetta heikentää myös mittava pakolaisten tulo Kreikan kautta muihin EU-maihin.

SUOMEN TAANTUMA ON OHI

Suomen kokonaistuotanto kasvoi kansantalouden tilinpidon uusimpien ennakkotietojen mukaan 1,4 prosenttia vuonna 2016. Koko viennin määrä lisääntyi vain hieman. Venäjänviennin arvon supistuminen jäi kuuteen prosenttiin. Yksityinen kulutus lisääntyi pari prosenttia. Kulutusta tukivat matala inflaatio, työllisyyden lievä koheneminen ja vahva kuluttajaluottamus. Investoinnit olivat ripeässä nousussa, ja yksityisen kulutuksen ohella ne olivat keskeinen kasvun moottori. Kuluttajahinnat kohosivat hieman.

BKT KASVAA 1,7 PROSENTTIA VUONNA 2017 JA 1,5-1,6 PROSENTTIA VUOSINA 2018-2018

Suomen kokonaistuotannon arvioidaan kohoavan 1,7 prosenttia vuonna 2017. Syyskuussa 2016 ennustimme 1,2 prosentin kasvua. Korjaus johtuu osittain viime vuoden toisen puoliskon ripeän kasvun synnyttämästä ns. kasvuperinnöstä, joka on peräisin ennustettua vahvemmassa investointien ja yksityisen kulutuksen lisäyksestä. Kuluvana vuonna vienti kääntyy noin parin prosentin kasvuun. Investoinnit lisääntyvät vain hieman viimevuotista vähemmän. Yksityinen kulutus kasvaa runsaan prosentin paremman työllisyyden tukemana, vaikka reaaliensiot säilyvät suunnilleen viimevuotisella tasollaan. Vuonna 2018 bkt kasvaa 1,5 prosenttia. Viennin kasvu hieman voimistuu samalla kun investointien kasvu jonkin verran hidastuu. Yksityinen kulutus kasvaa hieman vähemmän kuin kuluvana vuonna, mutta edelleen runsaan prosentin. Vuonna 2019 bkt lisääntyy 1,6 prosenttia. Kasvun koostumus on hyvin samankaltainen kuin vuonna 2018.

KYSYNTÄ, KILPAILUKYVYN KOHENEMINEN JA INVESTOINNIT VAHVISTAVAT VIENTIÄ

Viennin kehitys oli viime vuonna yhä heikkoa. Koko viennin määrä kohosi vain 0,7 prosenttia vuonna 2016. Tämä perustui lähes kokonaan tavaraviennin kasvuun, kun palveluvienti pysyi likimain ennallaan.

Vuonna 2017 viennin määrä kasvaa pari prosenttia. Tavaroiden vienti kasvaa 2,5 prosenttia ja palvelujen vienti runsaan prosentin. Vientiä tukevat investointitoiminnan asteittainen elpyminen vientimaissa, kilpailukykysovimuksen parantama kilpailukyky sekä investointien myötä kasvava kapasiteetti. Kulkuneuvoteollisuuden vienti lisääntyy peräti 32 prosenttia Uudenkaupungin autotehtaan tuntuva laajennuksen ja kasvavan laivaviennin myötä. Puutavarateollisuuden vienti lisääntyy 6

prosenttia. Metallien jalostuksen ja elektroniikkateollisuuden vienti kohoaa 2-3 prosenttia. Paperiteollisuuden vienti kasvaa prosentin verran. Vienti Venäjälle pääsee jo pieneen kasvuun.

Vuonna 2018 koko viennin määrän ennustetaan kasvavan 2,5 prosenttia. Vienti lisääntyy laaja-alaisesti useilla toimialoilla. Erityisen ripeästi kasvaa paperiteollisuuden vienti Äänekosken biotuotetehtaan uuden kapasiteetin myötä. Vienti Venäjälle ja muihin raaka-aineita tuottaviin maihin vahvistuu, jos raaka-aineiden hinnat nousevat odotetusti. Vuonna 2019 viennin määrä lisääntyy runsaat kolme prosenttia suurten laivatoimitusten tukemana. Lähivuosien viennin kehitykselle on tärkeää, että palkkasopimukset ovat maltillisia. Suomen kustannuskilpailukyky ei ole vielä riittävällä tasolla, ja sen vuoksi yksikkötyökustannusten pitäisi nousta usean vuoden ajan kilpailijamaita vähemmän.

YRITYSTEN INVESTOINNIT JA RAKENTAMINEN JATKAVAT KASVUAAN

Investoinnit kasvoivat viime vuonna 5,2 prosenttia vuodentakaisesta. Yksityiset investoinnit lisääntyivät 6,3 ja julkiset 0,7 prosenttia. Asuinrakentaminen kasvoi lähes 12 prosenttia. Tilastokeskuksen mukaan joulukuussa 2016 teollisuuden tuotantokapasiteetista oli käytössä 80,1 prosenttia, mikä oli 1,9 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin.

Investointien ennustetaan kasvavan vuonna 2017 lähes 4 prosenttia. Kone- ja laiteinvestoinnit lisääntyvät 6 prosenttia. Asuinrakennusinvestointien kasvu hidastuu 4 prosenttiin. Myös julkiset investoinnit ovat suurten infrastruktuurihankkeiden vuoksi selvässä kasvussa.

Vuonna 2018 kokonaisinvestoinnit lisääntyvät 2,5 prosenttia. Kone- ja laiteinvestoinnit kasvavat pari prosenttia. Asuinrakentamisen kasvu jatkuu maltillisena noin kolmessa prosentissa. Asuntojen tarve säilyy yhä suurena kasvukeskuksissa. Vuonna 2019 kokonaisinvestointien kasvu kohoaa noin kolmeen prosenttiin, kun yritysten kone- ja laiteinvestointien kasvu vauhdittuu ydinvoimalainvestointien tukemana.

TYÖTTÖMYYSASTE ALENEE

Viime aikoina vahvistunut kotimainen kysyntä on parantanut myös työllisyyttä. Erityisen paljon se on kohentunut rakentamisessa. Vuonna 2016 työttömyysaste oli 8,8 prosenttia, mikä oli 0,6 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Vuodelle 2017 ennustamme 8,4 prosentin työttömyysastetta ja 69,2 prosentin työllisyysastetta. Sen jälkeen työttömyysaste alenee 0,3 prosenttiyksikköä vuodessa. Se on 8,1 prosenttia vuonna 2018 ja 7,8 prosenttia vuonna 2019. Viennin koheneminen parantaa työllisyyttä myös teollisuudessa. Vuoden 2021 työttömyysasteeksi arvioimme 7,3 prosenttia ja työllisyysasteeksi 71 prosenttia.

TYÖLLISYYDEN PARANEMINEN TUKEE KULUTUSTA

Vuonna 2016 matala inflaatio ja työllisyyden paraneminen lisäsivät kotitalouksien käytettävissä olevia reaalityuloja. Yksityinen kulutus kasvoi 2 prosenttia. Sitä vauhditti osaltaan myös kotitalouksien vahva luottamus, joka johti säästämisasteen alenemiseen negatiiviseksi.

Vuonna 2017 maltilliset palkkaratkaisut, kilpailukyky sopimuksen myötä kasvavat palkansaajan maksamat työvoiman sivukulut ja julkisen sektorin lomarahaleikkaukset sekä nopeutuva inflaatio pitävät reaaliensiot viimevuotisella tasolla. Koheneva työllisyys ja kotitalouksien hyvä luottamus kuitenkin saavat yksityisen kulutuksen 1,3 prosentin kasvuun.

Vuonna 2018 yksityinen kulutus lisääntyy 1,1 prosenttia. Kotitalouksien käytettävissä oleva reaalityulo kasvaa työllisyyden kohenemisen ja muiden kuin ansiotulojen kasvun myötä runsaan prosentin, vaikka olemme olettaneet reaaliensiot suunnilleen ennallaan pitävät maltilliset palkankorotukset. Vuonna 2019 yksityinen kulutus kasvaa 1,2 prosenttia, mikä vastaa suunnilleen pääosin työllisyyden kohenemisen ansiosta toteutuvaa käytettävissä olevan reaalityulon lisäystä. Reaaliensiot kääntyvät tällöin myös arviomme mukaan pieneen nousuun. Jos palkkasopimukset eivät ole maltillisia, kulutuksen kasvu voi lyhyellä aikavälillä olla nopeampaa, mutta pitkällä aikavälillä heikkenevä työllisyys rajoittaa bkt:n ja kulutuksen kasvua.

INFLAATIO NOUSEE MALTILLISESTI

Vuonna 2016 kuluttajahinnat nousivat 0,4 prosenttia edellisvuotisesta. Kansainvälinen inflaatio nopeutui hieman öljyn hinnan nousun myötä. Vuonna 2017 kuluttajahintojen arvioidaan kohoavan 0,8 prosenttia. Inflaatiota kiihdyttää edelleen öljyn hinnan nousu. Vuonna 2018 kuluttajahintojen ennustetaan nousevan 1,4 prosenttia öljyn hinnan maltillisen nousun jatkuessa. Vuonna 2019 kuluttajahinnat kohoavat 1,5 prosenttia. Tällöin nouseva korkotaso osaltaan kiihdyttää inflaatiota.

SOPEUTUKSET JA RAKENNEUUDISTUKSET TASAPAINOTTAVAT JULKISTA TALOUTTA HITAASTI

Vuonna 2016 koko julkisen sektorin alijäämä oli arviomme mukaan 2 prosenttia bkt:sta. Valtion vaje oli 2,6 prosenttia ja kuntien 0,4 prosenttia. Sosiaaliturvarahastojen ylijäämä oli prosentin verran. Julkisen sektorin ns. rakenteellinen alijäämä oli arviomme mukaan 0,8 prosenttia bruttokansantuotteeseen suhteutettuna. Sen EMU-normi on maksimissaan 0,5 prosenttia, mutta siinä on omat joustomekanisminsa. Koko julkisen talouden bruttovelka oli arviomme mukaan 63,3 prosenttia bkt:sta, mikä oli suunnilleen sama kuin edellisenä vuonna. Velan kasvua jarrutti valtion kassan samanaikainen pieneneminen.

Vuonna 2017 julkisen sektorin alijäämä pysyy suunnilleen viimevuotisissa lukemissa. Alijäämän pieneneminen pysähtyy väliaikaisesti kuluvalle vuodelle toteutettujen tuloveronkevennyksien vuoksi. Julkinen velka kohoaa 64,9 prosenttiin. EU:n komission menetelmällä Etlan ennusteen pohjalta laskettu julkisen sektorin rakenteellinen alijäämä on 1,4 prosenttia bkt:sta vuonna 2017.

Vuonna 2018 julkisen sektorin alijäämä alenee 1,8 prosenttiin valtion vajeen pienentyessä säästötoimien ja taloudellisen kasvun ansiosta. Sosiaaliturvarahastojen ylijäämä pienenee asteittain eläkemenojen kasvun myötä. Julkisen sektorin rakenteellinen alijäämä on 1,4 prosenttia bkt:sta eli sama kuin edellisenä vuonna. Julkinen bruttovelka nousee 65,5 prosenttiin bkt:sta.

Vuonna 2019 koko julkisen sektorin alijäämä laskee edelleen 1,5 prosenttiin bkt:hen suhteutettuna. Valtion vaje on tällöin 1,9 prosenttia bkt:sta.

Suomi täyttää selvästi julkisen sektorin vajeen 3 prosentin tavoitteen. Vuonna 2021 vaje on noin prosentin bkt:sta. Vaje on kuitenkin ongelma, koska se kasvattaa velkaa. Julkinen velka kasvaa suhteessa bkt:hen lähivuosina ja saavuttaa huippunsa vuonna 2019. Vuonna 2020 se jo pienenee. Lasku jatkuu vuonna 2021, jolloin julkinen velka on 65 prosenttia bkt:sta eli suunnilleen sama kuin kuluvana vuonna. Koska velan taso on muihin EMU-maihin verrattuna matala, se lienee hyväksyttävissä olettaen että velka pienenee. Kehitys on kuitenkin hyvin herkkä talouskasvun suhteen.

Rakenteellinen alijäämä on EMU-kriteereiden ns. ennaltaehkäisevän osan kannalta Suomen suurin ongelma lähivuosina. Se lasketaan varsinaisesta julkisen sektorin alijäämästä tekemällä siihen suhdanne- ja rakennekorjaus. Oleellinen kysymys laskennassa on se, kuinka suureksi Suomen ns. potentiaalinen tuotanto arvioidaan. Mitä suurempi on potentiaalisen bkt:n ja varsinaisen bkt:n välinen ero (ns. tuotantokuilu), sitä pienempi rakenteellinen alijäämä on suhteessa varsinaiseen alijäämään. Kun tuotantokuilu sulkeutuu, rakenteellinen ja varsinainen alijäämä ovat samoja. Arviomme mukaan rakenteellinen alijäämä ylittää vuosina 2017 ja 2018 EMU-normin.

EMU-kriteeristöissä on vielä lisäkriteerinä ns. menosääntö. Se määrittää, että julkiset menot eivät saisi kasvaa nopeammin kuin potentiaalinen bkt. Tälläkin kriteerillä Suomi voi rikkoa sääntöjä.

Jos eri kriteerit viittaavat eri suuntiin, arvioinnissa voidaan käyttää ns. kokonaisharkintaa. Komissio tulee kuitenkin joka tapauksessa seuraamaan kiinteästi maamme julkisen talouden kehitystä ja antamaan politiikkasuosituksia.

ETLA Suhdanne 2017:1
Suomen huoltotase

	Arvo		Määrän muutos, %				
	mrd. € ²⁾		Edellisestä vuodesta			Keskimäärin	
	2016	2016	2017E	2018E	2019E	2012-16	2017-21E
Huoltotase-erä							
Bruttokansantuote markkinahintaan	214,1	1,4	1,7	1,5	1,6	-0,2	1,5
Tuonti	78,3	2,5	2,2	2,3	2,4	1,3	2,5
- tavarat	52,1	3,4	2,4	2,4	2,5	0,5	2,4
- palvelut	26,1	0,6	1,6	2,1	2,1	3,3	2,6
Kokonaistarjonta	292,3	1,7	1,8	1,7	1,8	0,2	1,8
Vienti	75,7	0,5	2,1	2,6	3,3	0,4	2,8
- tavarat	52,7	0,6	2,6	2,9	3,6	0,3	3,0
- palvelut	23,0	0,2	1,2	1,7	2,5	0,6	2,4
Investoinnit	45,8	5,2	3,8	2,6	3,2	-0,7	3,1
- yksityiset	37,5	6,1	3,9	2,6	3,7	-1,0	3,3
- julkiset	8,3	1,4	3,6	2,6	1,1	0,8	2,0
Kulutus	170,7	1,5	0,8	0,8	0,9	0,7	0,9
- yksityinen	118,8	2,0	1,3	1,1	1,2	0,8	1,2
- julkinen	51,9	0,5	-0,4	0,2	0,1	0,3	0,1
Varastojen muutos ¹⁾	0,2	-0,2	-0,3	0,2	-0,2	0,0	0,0
Kokonaiskysyntä	292,3	1,7	1,4	1,7	1,8	0,3	1,7
Kotimainen kysyntä	216,6	2,1	1,1	1,4	1,2	0,2	1,3
Julkinen kysyntä	60,2	0,6	0,2	0,5	0,3	0,4	0,4

1) Kontribuutio bkt:n kasvuun, %-y, sisältää tilastollisen eron.

2) Käyvin hinnoin.

Lähteet: Tilastokeskus, Etlä.

Suhdanne 2017:1

Eräitä keskeisiä ennusteita

	2014	2015	2016E	2017E	2018E	2019E
Kuluttajahintaindeksin muutos, %	1,0	-0,2	0,4	0,8	1,4	1,5
Ansiotason muutos, %	1,4	1,4	1,2	0,7	1,4	1,7
Työttömyysaste, %	8,7	9,4	8,8	8,4	8,1	7,8
Vaihtotaseen jäämä, % suhteessa bkt:hen	-1,3	-0,7	-1,3	-1,3	-1,0	-0,5
Teollisuustuotannon (tuotos) muutos, %	-1,1	-1,7	2,0	1,8	2,5	2,3
Suomen EMU-ylijäämä, % bkt:stä	-3,2	-2,7	-1,9	-2,0	-1,8	-1,5
Suomen EMU-velka, % bkt:stä	60,2	63,5	63,6	64,9	65,5	65,7
Euribor 3 kk, %	0,2	0,0	-0,3	-0,3	0,1	0,3
EU28-maiden bkt:n muutos, %	1,6	2,2	1,9	1,7	1,6	1,5
- Euroalue	1,2	2,0	1,7	1,6	1,6	1,5
EU28-maiden kuluttajahintojen muutos, % ¹⁾	0,5	0	0,3	1,6	1,5	1,7
- Euroalue ¹⁾	0,4	0	0,2	1,5	1,5	1,7

1) Yhdenmukaistettu indeksi

Lähteet: Tilastokeskus, Etlä.